

1809

2den Beh. af Lovf. indeh. Best. om Raadigheden over Fæstebøndergods.

1810

dog ikke kan negtes, at der i de sidste Aar ogsaa paa anden Maade er opnaaet ikke saa ganske Lidt, idet nemlig Bestræbelserne for at lade Fæstet gaa over til Selveiendom ere i saa god en Gænge, som de ikke i lang Tid have været, i hvilken Henseende — det frygter jeg ikke for her at tilføie — ogsaa den Stilling, som Regjeringen i de senere Aar har indtaget til dette Spørgsmaal, vistnok har havt sin Del, idet den har bragt ikke saa ganske Faa, som tidligere bestemt vægrede sig derved, til nu at tage det Spørgsmaal under Overveielse, om det dog ikke var det forstaaelige og Rette nu at søge at bringe Fæstespørgsmaalet ud af Verden. Jeg anser det ikke alene for ønskeligt, at dette sker, men jeg anser det ogsaa for rigtigt og nyttigt, at der fra denne Sags Side sker en Udtalelse om, hvorvidt man her, med dette for Øie, overhovedet er utilbøielig til at ville gaa ind paa selv moderate Fordringer, og om man tror, at den hele Sag kan bilægges ved blot bestemt at sige Nei. — Jeg skal endnu kun til Slutning tillade mig en Bemærkning, der staar i Forbindelse hermed. Den ærede bevidste Landsthingsmand (Strup) brugte igaar en Uttring, som jeg ikke vil sige var personlig møntet paa mig, men som dog ikke godt kunde sigte andesteds hen end til mig, og denne Uttring er i Dag bleven gjentagen af den ærede Ordfører for Mindretallet (Mourier-Peteresen). De have sagt, at man ikke skal kjøbe sig Fred, og de have tilføiet en, som det forekommer mig, noget besynderlig Sætning, den nemlig, at, naar man endelig vil kjøbe sig Fred, saa skal man dog ikke gjøre det paa Andres Bekostning. (Strup: Ja). Det ærede Medlem siger Ja, men jeg maa dog i den Anledning minde ham om, at Godseteren har to Kommer, en, der tilhører ham selv, og en anden, som han ikke kan forholde Staten at gribe ned i. Det er denne sidste, som der er Spørgsmaal om, mulig at berøre ved det, som man kalder at kjøbe Fred, og der er derimod ingenlunde Tale om at berøre den Side af Fæstetendommen, som

maa siges at være hans private Raadighed underkastet. At jeg nu i Dvrigt i alt Fald ikke har villet kjøbe mig Fred ved det foreliggende Lovforslag, turde følge af, at jeg naturligvis ikke har kunnet være i mindste Tvivl om, at min Del ud af det vilde blive Utilfredshed paa begge Sider. Det har ikke kunnet være skjult for mig noget Dieblisk, at jeg ikke ved samme vilde høste Tak fra nogen af Siderne. Men jeg er, i Erkjendelsen netop af, at det var rigtigt, at der dog blev gjort et Forsøg i denne Henseende, gaaet i Kampen, og jeg er da mødt med dette Lovforslag. Om jeg vil være heldig dermed eller ikke, maa Tiden vise, men man kan i alt Fald ikke rette den Bebreidelse imod mig, at jeg derved skulde have villet kjøbe mig Fred. Jeg vidste, at det, der som en Følge deraf var mig nærmest, var Krig, og jeg vidste meget vel, at der var langt simplere Maader, hvorpaa jeg for mit Vedkommende kunde kjøbe Fred, dersom jeg havde anset dette for rigtigt.

Formanden: Da Tiden er saa langt fremrykket, og da det dog ikke vil være muligt at bringe denne Sag til Ende i Dag uden i alt Fald at blive ved meget længe ud over det sædvanlige Tidsmaal, skal jeg her standse Forhandlingerne for dette Møde. Næste Møde vil blive afholdt i Morgen Kl. 1 1/2, og Dagsordenen vil da være:

1) Fortsættelse af anden Behandling af:

Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Raadigheden over Fæstebøndergods.

2) Anden Behandling af:

Forslag til Lov om Ophævelse af §. 69 i Lov om Brugen af stemplet Papir af 19de Februar 1861.